

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (PPLY)
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

20.10.2010

KESKI-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (KPLY)
PL 171
67101 Kokkola

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, ympäristövastuualue
PL 293
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Hakija: Vapo Oy

Asia: Paskonevan turvetuotantoalueen ympäristölupa, Haapajärvi ja Pyhäjärvi

Viite:
PSAVI/62/04.08/2010

Lausunto Paskonevan turvetuotantoalueen ympäristölupahakemuksen täydennyksen johdosta

Vapo Oy ei esitä hakemuksen täydennyksessä mitään uutta, joka puoltaisi ympäristöluvan myöntämistä Paskonevan turvetuotantoalueelle.

Uusi hankealueen rajaus

Valtionyhtiö Vapo Oy:n olettaisi noudattavan toiminnassaan valtion asettamia alueidenkäyttötavoitteita siitakin huolimatta, ettei niillä ole suoria oikeudellisia vaikutuksia. Suomen hallituksen linjausten lisäksi tuotannon suunnitteleminen arvokkaille luonnontilaisille soille osoittaa piittaamattomuutta myös kansainvälisiä luonnonsuojelusopimuksia sekä kansallista biodiversiteettiohjelmaa kohtaan. Paikallisesti se osoittaa haluttomuutta minkäänlaiseen konsensukseen uusien turvetuotantoalueiden suuntaamisessa.

Suunnitellusta 69,5 hehtaarin tuotantoalueesta noin puolet on ojittamatonta suota. Hakemuksen pinta-alan pienentäminen Paska-Vittouen lampeen laskevan alueen osalta ei vähennä merkittävästi turvetuotantoalueen vaikutusta Paskonevan luontoarvoihin, vaan turvetuotanto edelleen tuhoaisi suurelta osin luonnontilaisen arvokkaan suokokonaisuuden peruuttamattomasti. On myös olemassa vaara, että tuotannon alettua ja luontoarvojen tuhouduttua, tuotantoaluetta myöhemmin laajennettaisiin koskemaan koko Paskonevaa "olemassa olevan tuotantoalueen laajenuksena".

Vapo Oy:n mukaan 2,1 km:n etäisyys Kärsämäen Nurmesjärven Natura-alueeseen on "pitkä" eikä siten heikentäisi em. alueen luontoarvoja. Tämä väite on perusteeton. Sellaisen voi esittää vain taho, joka ei joko ymmärrä tai halua ottaa huomioon ekologisia perusilmiöitä kuten esimerkiksi metapopulaatiodynamiikkaa.

Paskonevan linnustaselvitys

Paskonevan linnustaselvitystä on täydennetty yhden käyntikerran kartoituslaskennalla 24.6. (pohjoisosa) ja 27.6.2010 (eteläosa). Hakemuksen täydennyksen liitteenä olevassa linnustaselvityksessä aivan oikein todetaan, että:

"yhdellä laskentakerralla pystytäänkin luomaan vain melko yleisluontoinen kuva kartoitettavan alueen pesimälinnustosta ja eri lajien pesivistä parimääristä."

Sinänsä oikeaoppisesti tehty laskenta ajoittui aivan pesimäkauden loppuun, joten pesintänsä aikaisin aloittavien lajien tai harvalukuisten lajien esiintymisestä alueella selvitys ei kerro välttämättä mitään. Kattava selvitys olisi vaatinut samojen alueiden kartoittamisen eri ajankohtina. Tutkimuksen kattavuuden puutteista huolimatta Paskoneva on tässäkin selvityksessä todettu linnustoltaan merkittäväksi. Soilla esiintyvien lintulajien laji- ja parimäärät ovat Paskonevalla huomattavan suuria.

Vapo Oy esittää vastineessaan, että:

"Suovalkun lisäksi muita rauhoitettuja kasvilajeja eikä rauhoitettuja lintulajeja kartoituksissa vaikutusalueelta löytenyt"

Tässä kohdassa vastineen ja sen liitteenä olevan linnustaselvityksen välillä on selkeä ristiriita, sillä linnustaselvityksen liitteessä 3 luetellaan Paskonevalla havaitut 26 rauhoitettua lintulajia ja 5 riistalintulajia. Havaituista lintulajeista liro on alueellisesti uhanalainen ja teeri, metso, käki sekä keltävästäräkki ovat silmälläpidettäviä lajeja voimassa olevassa, mutta jo vanhentuneessa uhanalaisuusluokituksessa. Uudessa loppuvuodesta 2010 julkaistavassa uhanalaisuusluokituksessa tultaneen huomattavasti useampi soiden lintulaji luokittelemaan uhanalaiseksi. Esimerkki tällaisesta viimeaikoina hyvin voimakkaasti taantuneesta lintulajista on pohjansirkku, joita havaittiin Paskonevalla peräti neljällä reviiirillä siitä huolimatta, että paras aika lajin havaitsemiseen on toukokuun loppupuoli. Suolajien uhanalaistumisen syistä todetaankin linnustaselvityksessä aivan oikein, että:

"Suolajien pesimäkannat ovat Etelä- ja Keski-Suomen alueella taantuneet voimakkaasti kuluneiden vuosikymmenien aikana erityisesti ojitusten aiheuttaman soiden metsittymisen sekä avosualueiden vähentymisen seurauksena."

Linnustollisesti arvokkaiden soiden kuten Paskonevan ottaminen turvetuotannon nopeuttaisi tätä kehitystä entisestään.

Ympäristöluvan myöntämistä harkittaessa pitäisi hankealueen linnusto tuntea hyvin myös vähälukuisten lajien osalta, sillä ne ovat useimmiten juuri eniten suojelua vaativia lajeja.

Puutteellisesta linnustaselvityksestä huolimatta voidaan kuitenkin todeta Paskonevan linnuston olevan erityisen runsas ja monipuolinen. Myös Vittoudenjärvi todennäköisesti kuuluu samaan runsaslinnustoiseen suokokonaisuuteen Paskonevan kanssa, vaikka nyt tehty selvitys ei aivan järvelle asti ulotukaan.

Linnustonselvityksessä on tarkkailtu alueella ruokailevia petolintuja 2 tuntia kumpanakin selvityspäivänä. Tällä lyhytaikaisella ja väärään vuodenaikaan kohdistuneella havainnoinnilla voidaan katsoa saatavan vain vähän lisätietoa Paskonevan merkityksestä isoille petolinnuille. Voidaan ainoastaan todeta, että kartoitusvuonna maassa pesivät petolinnut eivät todennäköisesti pesineet alueella onnistuneesti. Havainnoinnin perusteella ei esimerkiksi voida missään tapauksessa päätellä, etteikö alue kuuluisi maailmanlaajuisesti uhanalainen kiljukotkan reviiriin. On myös huomattava, että Metsähallituksen petolinturekisteristä löytyvät vain Metsähallitukselle osoitettujen vastuulajien pesätiedot, siltä osin kuin pesien sijainnit ovat viranomaisten tiedossa.

Yhteenveto

Hakemuksen täydennyksen johdosta ei ole syytä muuttaa päätelmää siitä, että turvetuotannon aloittaminen pesimälinnustoltaan merkittäväällä Paskonevalla aiheuttaisi Ympäristönsuojelulain 42 § vastaista erityisten luonnonolosuhteiden huononemista. Kuivatusvesien johtaminen jo valmiiksi rehevöityneeseen Vittoudenjärveen, jonka linnustoa tai muitakaan luontoarvoja ei ole selvitetty, puoltaa myös hakemuksen hylkäämistä. Vapo OY:lle ei siten tule myöntää hakemuksen mukaista ympäristölupaa eikä toiminnanaloittamislupaa.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

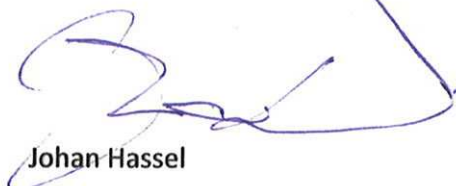
Esa Aalto

Ari-Pekka Auvinen

Puheenjohtaja

Suojelutoimikunnan puheenjohtaja

Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Johan Hassel

Puheenjohtaja

Toni Uusimäki

Sihteeri